

SPRAWOZDANIE

**z realizacji programu „AS – Aktywny Senior.
Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”
za rok kalendarzowy 2024**

SPIS TREŚCI

I. Informacje ogólne.....	4
1. Regulacje prawne.....	4
2. Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu.....	4
II. Powołanie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego II kadencji w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028	5
III. Karta „AS – Aktywnego Seniora” – statystyka.....	6
IV. Realizacja działań w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”.....	8
1. Realizatorzy działań programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” w 2024 r.....	8
2. Zrealizowane w 2024 roku działania wpisujące się w program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”.....	9
2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).....	10
2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.....	12
2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.....	13
2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domowi Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym.....	22
2.5 Zakładka informacyjna na stronie internetowej Powiatu Będzińskiego pod nazwą „Aktywny Senior”.....	29

2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka.....	29
V. Podsumowanie.....	30

I. Informacje ogólne

1. Regulacje prawne

Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” przyjęty został w oparciu o następujące przepisy:

- art. 4 ust. 1 pkt 5a oraz art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 ze zmianami)
- uchwałę Nr 19/24 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 30 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”.

2. Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu

Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” jest kontynuacją poprzednich, podobnych w swych formach i treściach, programów, przyjętych przez Zarząd Powiatu Będzińskiego uchwałami Nr 34/14 z dnia 25 marca 2014 r. i Nr 26/19 z dnia 27 marca 2019 r. i realizowanych dwukrotnie przez okresy 5-letnie. Program powstał, by realizować założenia polityki senioralnej, tj. kształtować warunki dla godnego i zdrowego starzenia się oraz walczyć z wykluczeniem społecznym. Celem głównym jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, zawodową oraz system opieki nad seniorami z terenu Powiatu Będzińskiego.

Cele szczegółowe Programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”:

- wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej i sportowej osób starszych;
- zwiększenie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy, łamaniu praw i zaniedbaniom wobec osób starszych;
- wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku senioralnym;
- przeciwdziałanie wykluczeniu seniorów jako grupy społecznej;
- zapewnienie godnego starzenia się w dobrym zdrowiu;
- wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia lokalnego, rynku pracy;
- tworzenie warunków dla integracji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych;

- ułatwienie dostępu osobom starszym do niedrogich, trwałych i wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej;
- wspieranie rozwoju edukacji osób starszych.

Adresaci programu: mieszkańcy Powiatu Będzińskiego, którzy ukończyli 60. rok życia.
Okres realizacji programu: 30 stycznia 2024 roku – 31 grudnia 2028 roku.

II. Powołanie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego II kadencji w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”

28 sierpnia 2023 r. Rada Powiatu Będzińskiego podjęła uchwałę Nr XLVIII/476/2023 w sprawie utworzenia Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego oraz nadania jej Statutu. Uchwała weszła w życie 19 września 2023 r. Po przeprowadzenia naboru oraz wyborów do Rady 5 grudnia 2023 r. Zarząd Powiatu Będzińskiego podjął uchwałę Nr 157/23 w sprawie składu osobowego Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego, zaś Starosta Będziński uchylił swoje zarządzenie z 10 stycznia 2023 r. w sprawie powołania podmiotu opiniująco-doradczego pod nazwą Nestorzy Powiatu Będzińskiego 18 grudnia 2023 r. odbyło się I posiedzenie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego, na którym przeprowadzono wybory Przewodniczącego i 2 Wiceprzewodniczących Rady. W wyniku wyborów Przewodniczącą Rady została Pani Teresa Rojek, zaś Wiceprzewodniczącymi Panie Grażyna Szyniec i Teresa Wieczorek. Kolejne posiedzenia odbyły się 29 stycznia 2024 r. i 18 marca 2024 r. W związku z zakończeniem kadencji z dniem 30 kwietnia 2024 r. 18 lipca 2024 r. odbyło się spotkanie podsumowujące I kadencję Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego.

Uchwałą NR III/22/2024 z dnia 17 czerwca 2024 r. Rada Powiatu Będzińskiego uchwaliła 4-letni okres kadencji Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego od dnia podjęcia przez Zarząd Powiatu uchwały o składzie osobowym. W terminie od 18 lipca 2024 r. do 19 sierpnia 2024 r. Starosta Będziński ogłosił nabór kandydatów na radnych seniorów Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego II kadencji.

Po przeprowadzeniu naboru oraz wyborów do Rady 22 października 2024 r. Zarząd Powiatu Będzińskiego podjął uchwałę Nr 78/24 w sprawie składu osobowego Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego II kadencji. 21 listopada 2024 r. odbyło się I posiedzenie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego II kadencji, na którym przeprowadzono wybory Przewodniczącego i 2 Wiceprzewodniczących Rady. W wyniku wyborów Przewodniczącą

Rady została ponownie Pani Teresa Rojek, zaś Wiceprzewodniczącymi Panie Grażyna Szyniec i Zofia Gajdzik.

III. Karta „AS – Aktywnego Seniora” – statystyka

Wraz z uchwaleniem kolejnego programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” kontynuowane jest wydawanie kart „AS – Aktywny Senior”, która upoważnia do uzyskania zniżek i ulg na usługi od partnerów Programu. Każda osoba, która wyrobiła kartę w poprzedniej edycji i której karta straciła ważność, otrzymała zaproszenie do wyrobienia kolejnej karty na czas trwania nowego Programu. Beneficjentem Karty może być każda osoba, która ukończyła 60. rok życia oraz jest mieszkańcem Powiatu Będzińskiego. Karta „AS – Aktywnego Seniora” wydawana jest nieodpłatnie każdemu seniorowi. Chętni do wyrobienia Karty mogą przychodzić bezpośrednio do Wydziału Polityki Społecznej, gdzie pracownicy udzielają pomocy przy złożeniu wniosku, a Karta zostaje wydana na miejscu. Ponadto w 2021 r. wprowadzono możliwość wnioskowania o wyrobienie Karty drogą mailową, z czego w 2024 r. skorzystało 35 osób.

W 2024 r. wydano 1564 karty „AS – Aktywnego Seniora”, część to wymiana kart, z poprzedniego Programu, które straciły termin ważności. Poprzednich kart nie można było wykorzystać dla potrzeb obecnej edycji Programu. Zlecono więc wydruk nowych kart w ilości 2000 sztuk.

Tabela nr 1. Zestawienie liczby złożonych wniosków o wydanie karty „AS – Aktywnego Seniora” w 2024 r. według płci

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiety	mężczyźni
Wnioski o wydanie Karty	1564	1054	510
w tym			
Wydane Karty	1564	1054	510
Wydane duplikaty Karty	3	1	2

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Tabela nr 2. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2024 r.

Wnioski	Liczba wniosków
	ogółem
Wnioski o wydanie karty	1564
w tym	
Będzin	660
Bobrowniki	98
Czeladź	108
Mierzęcice	145
Psary	251
Siewierz	182
Sławków	60
Wojkowice	60

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Partnerzy Programu ujęci są w Katalogu ulg i zniżek do Karty „AS – Aktywnego Seniora”, który można pobrać w formie papierowej broszury w Wydziale Polityki Społecznej oraz w formie elektronicznej na stronie internetowej Powiatu Będzińskiego w zakładce „Aktywny Senior”. W okresie od 30 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Powiat Będziński był stroną 26. porozumień z partnerami z terenu całego kraju. Zestawienie partnerów, którzy figurują w Katalogu ulg i zniżek do Karty AS – Aktywnego Seniora w 2024 r. przedstawia tabela nr 3. Dwa razy w roku wykaz partnerów Programu publikowany jest w Powiatowej Press.

Tabela nr 3. Zestawienie partnerów, którzy figurują w Katalogu ulg i zniżek do Karty AS – Aktywnego Seniora w 2024 r. w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”.

Lp	Nazwa partnera	Miejscowość siedziby
1	FOTO BORKOWSCY	Będzin
2	Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie	Będzin
3	Włodzimierz Łazarowicz Zakład Optyczny	Będzin

4	Ośrodek Sportu i Rekreacji OSiR	Będzin
5	Muzeum „Sztygarka” w Dąbrowie Górniczej	Dąbrowa Górnicza
6	Uzdrowisko Ciechocinek S. A.	Ciechocinek
7	Paweł Wierzbicki Kancelaria Radcy Prawnego	Sosnowiec
8	Badaj.to Sp. z o.o. Śląskie Laboratoria Analityczne Sp. z o.o.	Będzin
9	Stomatologia „Klusek”	Będzin
10	Uzdrowisko Ustroń	Ustroń
11	Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Polanika	Chrusty
12	Ośrodek Magnolia & Ośrodek Tulipan Sanatorium Ustroń	Ustroń
13	Restauracja „Fenix” Grażyna Gryta	Przeclisce
14	Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu	Sosnowiec
15	Restauracja Staromiejska	Będzin
16	Broda – Trans Elżbieta Broda	Będzin
17	Factory Resort Wellness & SPA	Kołobrzeg
18	Ośrodek Wypoczynkowy Trzy Korony Jastrzębia Góra	Jastrzębia Góra
19	Ośrodek Wypoczynkowy „Tatrzańska”	Zakopane
20	Ośrodek Wypoczynkowy „Zakopiec”	Zakopane
21	Fizji-Med. Usługi Rehabilitacyjne Salon Medyczny Jakub Ciołczyk	Czeladź
22	Centrum Leczenia Zwierząt „Fivet”	Będzin
23	Millenium Centrum Sportu	Czeladź
24	Geisha Studio Stylizacji i Urody Paulina Słowik FHU	Będzin
25	Bafir – Specjalistyczna Przychodnia Weterynaryjna	Czeladź
26	Uzdrowisko Goczałkowice – Zdrój Sp. z o.o.	Goczałkowice- Zdrój

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

IV. Realizacja działań w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”

1. Realizatorzy działań programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028 w 2024 r.:

- Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Promocji Powiatu Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Będzinie;

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie;
- Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie;
- Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi;
- I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie;
- II Liceum Ogólnokształcące im. S. Wyspiańskiego w Będzinie;
- III Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida w Będzinie;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach;
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej;
- Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie;
- Komenda Powiatowa Policji w Będzinie;
- Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Będzinie;
- Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie;
- Powiatowy Konserwator Zabytków;
- Biuro Nieodpłatnej Pomocy Prawnej;
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie;
- Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi.
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Siewierzu
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Dominika Savio w Sarnowie.

Podkreślić należy, że „AS – Aktywny Senior” jest programem powiatowym, dlatego Starosta Będziński pisemnie zobowiązał wszystkie komórki organizacyjne Starostwa i jednostki organizacyjne Powiatu do realizacji programu w zakresie posiadanych kompetencji oraz do realizacji innych działań podejmowanych na rzecz osób starszych w nowym Programie.

W roku 2024 realizacja Programu ukierunkowana była na zwiększenie aktywności społecznej seniorów. Aktywizacja osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego przejawiała się poprzez włączenie ich w działalność społeczną, integrację międzypokoleniową, powrót do czynnego życia w społeczności lokalnej oraz aktywność kulturową, co było realizowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo seniorom.

2. Zrealizowane w 2024 roku działania wpisujące się w program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”

2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).

W 2024 roku działalność **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie** wpisała się w główny cel programu „Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, zawodowa oraz system opieki nad osobami starszymi” poprzez:

- likwidację barier architektonicznych (w roku 2024 udzielono dofinansowania dla 9. osób powyżej 60. roku życia, które przystosowały mieszkania do swoich potrzeb),
- likwidację barier w komunikowaniu się (dofinansowanie uzyskało 12. osób powyżej 60. roku życia do zakupu laptopów, telefonów komórkowych, lupy elektronicznej, czytników),
- likwidację barier technicznych (dofinansowanie uzyskało 48. osób powyżej 60. roku życia do zakupu schodolazów, łóżek rehabilitacyjnych, przenośnych koncentratorów tlenu, podnośników transportowo-kąpielowych, przystosowania samochodu),
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki udzielono organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób niepełnosprawnych, w których szeregach są osoby powyżej 60. roku życia.

Tabela nr 4. Dofinansowanie udzielone przez PCPR w 2024 roku

Lp.	Nazwa organizacji	Przedmiot dofinansowania	Kwota dofinansowania
1.	Polski Związek Niewidomych Czeladź	Wycieczka do Kamienia Śląskiego Opole	10 000,00 zł
2.	Polski Związek Niewidomych Czeladź	Święto „Białej Laski”	2 000,00 zł
3.	Polski Związek Niewidomych Czeladź	Spotkanie opłatkowe	1 200,00 zł
4.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Siewierz	Wycieczka do Sielpi i Kielc	12.600,00 zł
5.	Polski Związek Emerytów, Rencistów	Wyjście do MOK na balet	3 600,00 zł

	i Inwalidów Siewierz		
6.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazonek	Wycieczka Pogorzelica i okolice wybrzeża Rewalskiego	12 000,00 zł
7.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazonek”	Spotkanie opłatkowe	4 000,00 zł
8.	Polski Związek Niewidomych Będzin	Wycieczka do Ustronia Morskiego	30 981,00 zł
9.	Polski Związek Niewidomych Będzin	Wycieczka do Zakopanego	6 000,00 zł
10.	Polski Związek Głuchych Będzin	Wycieczka na Jurę Krakowsko-Częstochowską	1 615,00 zł
11	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Będzin	Wycieczka do Kielc i okolic	15 000,00 zł
12.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Będzin	Wycieczka po Ziemi Lubuskiej	15 000,00 zł
13.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Będzin Koło Terenowe Malinowice	Wycieczka do Buska-Zdroju	12 000,00 zł
14.	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Sławków	Światowy Dzień SM	2 300,00 zł
15	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Sławków	Spotkanie opłatkowe	1 200,00 zł
16	Stowarzyszenie Familia Czeladź	Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnej	4 800,00 zł
17	Stowarzyszenie Familia Czeladź	Wycieczka do Krynicy Zdrój i Szczawnicy	8 000,00 zł

18	Stowarzyszenie Familia Czeladź	Spotkanie opłatkowe	1 000,00 zł
19	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym Czeladź	Wycieczka do Świeradowa Zdrój i okolic	15 000,00 zł
20	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym Czeladź	Spotkanie opłatkowe	4 000,00 zł
RAZEM			162.296,00 zł

Źródło: Statystyka Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie.

2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.

W roku 2024 **Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie** realizował jeden z celów głównych Programu „Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, zawodową oraz system opieki nad seniorami” poprzez realizację celu szczegółowego „Wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek”. Pośród działań podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w 2024 roku wymienić należy:

- z porady indywidualnej skorzystało 45 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia, z porady grupowej 42. osoby, z grupowych spotkań informacyjnych 151 osób;
- w okresie od stycznia do końca grudnia 2024 roku z tytułu podjęcia zatrudnienia z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 400 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia, które stanowiły 17,3% wszystkich wyłączeń z ww. powodu w roku ubiegłym (w 2024 r. liczba bezrobotnych wyłączonych z tytułu podjęcia pracy ogółem to 2317 osób);
- w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia zatrudnienie podjęło 8 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia;

- 5 osób powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych;
- w 2024 r. 5 osób powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w ramach robót publicznych;
- w 2024 roku 11 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia rozpoczęło udział w szkoleniach;
- w okresie sprawozdawczym środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej przyznano 9 osobom bezrobotnym powyżej 50. roku życia;
- w 2024 r. 27 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia rozpoczęło udział w stażach;
- w okresie sprawozdawczym 29 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w pracach społecznie użytecznych;
- na dzień 31 grudnia 2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie zarejestrowanych było 748 osób powyżej 50. roku życia, w tym 258 kobiet (34,5%), z tym 108 osób (14,4%) z prawem do zasiłku. W porównaniu z rokiem 2023 liczba osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia zwiększyła się o 49 osób, tj. o 7 %.

Tabela nr 5. Osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia

WEDŁUG STANU	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia			
	ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
31.12.2023 r.	699	236	130	65
31.12.2024 r.	748	258	108	50

Źródło: Statystyka Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.

Ponadto I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w ramach celu szczegółowego „Wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek” w 2024 r. zatrudniło 4 osoby w wieku emerytalnym.

2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.

W roku 2024 celem podjętych działań przez **Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie** wraz z filiami w Siewierzu, Sławkowie i Czelandzi była integracja ze społecznością lokalną, uwrażliwienie na potrzeby osób starszych, wzmacnianie trwałych

relacji międzypokoleniowych, upowszechnianie pozytywnego wizerunku osób starszych. Kształtowanie u wychowanków Ośrodka empatycznych postaw, tolerancji, akceptacji, okazywania szacunku osobom starszym, rozwijanie wyobraźni plastycznej i wrażliwości estetycznej podczas wspólnych zajęć arteterapeutycznych Ośrodek realizował w ten sposób, że:

- organizował wsparcie specjalistyczne, w tym: psychologiczne, terapeutyczne oraz poradnictwo pedagogiczne z którego skorzystało 39. seniorów oraz udzielono 176 konsultacji;
- 20. podopiecznych filii OWDiR w Czeladzi w ramach obchodów Dnia Babci i Dnia Dziadka przygotowało i przekazało laurki oraz kartki z życzeniami dla 48. seniorów Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi;
- 10. wychowanków filii OWDiR w Będzinie – Filia w Siewierzu z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka przygotowało i przekazało kartki z życzeniami oraz własnoręcznie wykonane upominki dla słuchaczy Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Siewierzu oraz dla Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Siewierzu;
- 10. wychowanków filii OWDiR w Sławkowie z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka przekazało laurki z życzeniami dla pensjonariuszy Dziennego Domu Senior Wigor w Sławkowie;
- 10. podopiecznych filii OWDiR w Sławkowie z okazji Walentynek przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami „Walentynka dla Seniora” dla 15. seniorów Domu Senior-Wigor w Sławkowie;
- 15. podopiecznych filii OWDiR w Siewierzu przekazało własnoręcznie wykonane kartki dla senierek z okazji Dnia Kobiet dla Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Siewierzu oraz dla Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Siewierzu ;
- podopieczni filii OWDiR w Będzinie uczestniczyli wspólnie z pensjonariuszami Domu Pomocy Społecznej w Będzinie oraz z seniorami zamieszkującymi w sąsiedztwie uczestników spotkania w wydarzeniu wielkanocnym „Smocze Jajo” pod Honorowym Patronatem Starosty Będzińskiego, w trakcie którego wspólnie wykonywali pisanki „Słodka Pisanka”, „Pisanki i Kraszanki”, stroiki „Kukuryku na brzozowym patyku”, „Zajązkowa Polana”, a także pamiątkowe rodzinne zdjęcia w wielkanocnej foto budce „Zajązek w obiektywie”. Wykonane prace zostały przekazane mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej w Będzinie oraz seniorom zamieszkującym w sąsiedztwie OWDiR w Będzinie;

- 20. podopiecznych filii OWDiR w Czeladzi z okazji Świąt Wielkanocnych wykonało i przekazało kartki świąteczne z życzeniami oraz pisanki wielkanocne dla 48. seniorów Domu Pomocy Społecznej „Senior” im. Jana Kaczmarka w Czeladzi;
- 15. podopiecznych filii OWDiR w Siewierzu z okazji Świąt Wielkanocnych przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami dla seniorów należących do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu, Uniwersytetowi Trzeciego Wieku w Siewierzu;
- 6. wychowanków OWDiR w Będzinie wraz z 8. seniorami uczestniczyło w warsztatach międzypokoleniowych objętych Honorowym Patronatem Starosty Będzińskiego, na których zrealizowano trzy rodzaje aktywności: Integracja, zabawy twórczo-plastyczne oraz wspólne fotografowanie się na przygotowanej kolorowej ściance;
- 14. podopiecznych OWDiR w Siewierzu wraz z 12. Seniorami Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Siewierzu uczestniczyło w Międzypokoleniowym spotkaniu profilaktyczno-integracyjnym, którego celem była integracja edukacyjna zdrowotna „Ścieżka do zdrowia”;
- 15. podopiecznych OWDiR w Siewierzu z okazji Międzynarodowego Dnia Białej Laski przekazało jesienne dekoracje „Dyńa na drewniku” seniorom Polskiego Związku Niewidomych- Koło w Będzinie;
- 15. podopiecznych OWDiR w Siewierzu z okazji Dnia Seniora wykonało i przekazało kartki z życzeniami oraz boxy prezentowe dla seniorów z Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Siewierzu, Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Domu Seniora w Siewierzu;
- 83. uczestników (wychowankowie Ośrodka, rodzice, rodzeństwo, seniorzy wraz z wnukami) na terenie OWDiR w Będzinie brało udział w spotkaniu przedświątecznym „Świąteczna Kraina”, w trakcie którego wspólnie dekorowali choinki ozdobami i bombkami wykonanymi przez wychowanków Ośrodka;
- 20. podopiecznych filii OWDiR w Czeladzi z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowało i przekazało kartki świąteczne z życzeniami dla 48. seniorów Domu Pomocy Społecznej „Senior” im. Jana Kaczmarka w Czeladzi;
- 12. podopiecznych filii OWDiR w Siewierzu z okazji Świąt Bożego Narodzenia przekazało własnoręcznie wykonane upominki wraz z kartkami z życzeniami dla seniorów Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Siewierzu, Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Domu Seniora w Siewierzu;

- 15. podopiecznych filii OWDiR w Siewierzu przekazało 110 szt. upominków w formie gipsowych kamieniczek na „Spotkaniu wigilijnym” dla osób starszych i samotnych mieszkańców Miasta i Gminy Siewierz.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach w 2024 r. realizował program „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” poprzez następujące działania:

- udział w zbiórce środków finansowych na rzecz będzińskiego Hospicjum organizowanej w dniu 2 kwietnia 2024 przez Centrum Wolontariatu w ZSOiT w Wojkowicach. 25. wolontariuszy wspólnie z seniorami z organizacji senioralnych działających na terenie miasta Wojkowice, tj. Klub Senior+ oraz Stowarzyszenie Aktywny Wojkowicki Senior zorganizowali zbiórkę środków finansowych na rzecz osób chorych będących pod opieką hospicjum, w ramach cyklicznej akcji charytatywnej „Hospicjum to też życie”. Akcja miała na celu utrwalanie dobrych kontaktów/relacji pomiędzy szkołą, Centrum Wolontariatu a organizacjami senioralnymi, integracje międzypokoleniową oraz wsparcie wolontariuszy Centrum Wolontariatu;
- udostępnianie od 2015 r. seniorom ze Stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior sali gimnastycznej oraz boiska szkolnego i terenów zielonych wokół szkoły w ramach utrwalania dobrych relacji pomiędzy szkołą a organizacjami senioralnymi;
- prowadzenie zajęć przez nauczycieli przedmiotów kierunkowych w klasach mundurowych z seniorami Stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior na wirtualnej strzelnicy znajdującej się na terenie szkoły, z wykorzystaniem laserowych symulatorów broni strzeleckiej ;
- zbiórka żywności „TAK! Pomagam” – wolontariusze Centrum Wolontariatu działającego w ZSOiT w Wojkowicach zorganizowali i przeprowadzili w okresie przedświątecznym ogólnopolskie, weekendowe zbiórki w dniach 22-23 marca (Wielkanoc) oraz 6-7 grudnia 2024 r. (Święta Bożego Narodzenia) żywności na rzecz potrzebujących mieszkańców miasta. Do przeprowadzenia akcji zaproszeni zostali również seniorzy aktywnie działający w klubie Senior+, którzy wspólnie z wolontariuszami zbierali produkty w sklepie Biedronka. Z pozyskanych produktów przygotowano paczki żywnościowe dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Wojkowic;
- stroje Unii Europejskiej – 8. uczniów ZSOiT członków Klubu Integracji Europejskiej wraz z seniorami – członkami Stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior realizowali zadanie

związane z przygotowaniem graficznej formy strojów z państw UE „Stroje ręcznie malowane w kolorach i tematach Unii”;

- Koncert Charytatywny „Wojkowice dla Hospicjum” – zorganizowanie w dniu 25 października 2024 r. przez Centrum Wolontariatu w ZSOiT koncertu charytatywnego, z którego całkowity dochód przeznaczono na rzecz Hospicjum Onkologicznego „Pro Salute”. Wolontariusze zaprosili do współpracy w pozyskiwaniu środków do puszek seniorów z Klubu Senior+ i Stowarzyszenia AWS. Była to kontynuacja współpracy w ramach programu „Hospicjum to też życie”;
- Festiwal biegowy „Zabiegany Powiat 2024” – w listopadzie 2024 r. uczniowie ZSOiT w Wojkowicach w ramach wolontariatu pomagali przy organizacji i zabezpieczeniu imprezy sportowej – kolejnej edycji festiwalu biegowego „Zabiegany Powiat” wspólnie z członkami stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior;
- świąteczne kolędowanie – 17 grudnia 2024 r. uczniowie ZSOiT w Wojkowicach wspólnie z mieszkańcami miasta, seniorami , członkami klubów i stowarzyszeń wzięli udział w świątecznym spotkaniu pokoleń – świątecznym koncercie ukraińskiej skrzypaczki Zhanny Zharkowej, która wprowadziła słuchaczy w radosny, świąteczny nastrój. Uczniowie – przyszli architekci krajobrazu oraz członkowie TPLO przygotowali świąteczne stroiki, które wprowadziły wszystkich w nastrój zbliżających się świąt.

I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w 2024 r. w ramach tworzenia warunków dla integracji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejących zasobów infrastruktury społecznej realizowało:

- Dzień Edukacji Narodowej – w dniu 19 października 2024 r. odbył się 2 dniowy wyjazd do Ustronia w ramach którego odbyło się spotkanie kulturalno-oświatowe połączone z uroczystą kolacją mające na celu integrację emerytowanych pracowników szkoły z gronem pedagogicznym i pracownikami administracji. Uczestniczyło 5. emerytowanych pracowników szkoły;
- spotkanie absolwentów Roku Maturalnego 1972 – w dniu 25 listopada 2024 r. miało miejsce spotkanie absolwentów w szkole, gdzie mogli pozwiedzać i powspominać lata szkolne. Celem było zacieśnianie więzi ze szkołą. Uczestniczyło 8. absolwentów;
- Koncert Kolęd i Pastorałek – w dniu 19 grudnia 2024 r. uczniowie liceum przygotowali spotkanie z emerytowanymi absolwentami i pracownikami szkoły polegające na wspólnym kolędowaniu wraz z młodzieżą oraz obecnymi pracownikami liceum przy słodkim poczęstunku. Celem była integracja międzypokoleniowa polegająca na wspólnym

spędzeniu czasu, wymianie doświadczeń i zacieśnianiu więzi ze szkołą. Uczestniczyło 30. emerytowanych pracowników szkoły i absolwentów;

- organizacja spotkania wigilijnego w dniu 20 grudnia 2024 r. dla emerytowanych pracowników szkoły z gronem pedagogicznym i pracownikami administracji I Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie. W spotkaniu wzięło udział 8. seniorów.

II Liceum Ogólnokształcące im. S. Wyspiańskiego w Będzinie w 2024 r. w ramach realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” podjęto następujące akcje i kampanie:

- udział w akcjach „Zabiegany Powiat”, „Bieg Trzech Zamków” w ramach promocji zdrowego stylu życia, aktywności oraz integracji międzypokoleniowych. Łącznie wzięło udział 40. uczniów;
- „Koncert IX Muz w Wyspianie” w auli Zespołu Szkół Muzycznych w Sosnowcu, – celem akcji było wspieranie udziału osób starszych w zakresie uczestnictwa w lokalnym życiu społecznym oraz tworzeniu warunków do integracji międzypokoleniowej. Uczestniczyło ok. 300. uczniów;
- Spektakl edukacyjno-profilaktyczny „Sekret” – uczestniczyło w nim ok. 300. uczniów wraz z rodzicami i seniorami. Wydarzenie miało na celu upowszechnianie edukacji prozdrowotnej i profilaktyki, wspieranie udziału osób starszych w zakresie uczestnictwa w lokalnym życiu społecznym oraz tworzenie warunków do integracji międzypokoleniowej;
- Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego – celem akcji była promocja zdrowia, tolerancji, życzliwości oraz udzielania wsparcia osobom starszym, potrzebującym. Edukacja prozdrowotna oraz informacyjna mająca na celu poszerzenie świadomości dotyczących zagrożeń oraz możliwości rozpowszechniania zdobytej wiedzy wśród członków rodziny. W akcji wzięło udział ok. 300 osób.

III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie w 2024 r. w ramach realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” podjęło następujące działania:

- akcja charytatywna „Bożonarodzeniowa Kartka dla Seniora” – uczniowie III Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie przekazali kartki z życzeniami świątecznymi do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego przy Domu Św. Józefa Caritas Diecezji Sosnowieckiej w Będzinie;

- nauczyciele III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie podczas zajęć wychowawczych zachęcali i uwrażliwiali uczniów na potrzeby osób starszych, podejmowali tematy dotyczące starzenia się, wyzwań związanych z wiekiem, takich jak problemy zdrowotne, samotność czy trudności w codziennym życiu, poruszali kwestie związane z opieką nad seniorami, ich rolę w społeczeństwie i wartości, które mogą wnieść, a także pomoc osobom starszym w codziennych czynnościach takich jak zakupy, poruszanie się po mieście czy bezpieczne korzystanie z nowych technologii;
- uczniowie klasy 1a wraz z opiekunem przygotowali paczkę ze środkami higienicznymi oraz przedmioty potrzebne, do codziennego funkcjonowania dla podopiecznych Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego przy Domu św. Józefa Caritas Diecezji Sosnowieckiej w Będzinie;
- dyrekcja i nauczyciele szkoły promowali i zapraszali seniorów przez cały rok sprawozdawczy do brania udziału w organizowanych na terenie szkoły aktywnościach, świątecznych spotkaniach i uroczystych akademiach.

Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi realizował program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” w roku 2024. Celem było tworzenie i wspieranie solidarności międzypokoleniowej, upowszechnianie współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy pokoleniami społecznymi a także promowanie współpracy pokoleń i pozytywnego wizerunku starości jako zadania misyjnego lokalnych mediów. Placówka stale współpracuje z Domem Pomocy Społecznej „Senior” im. Jana Kaczmarka w Czeladzi. W ramach współpracy:

- przygotowanie i przekazanie kosza z kwiatami oraz kartek z życzeniami przez uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi z okazji Dnia Babci i Dziadka 18 stycznia 2024 r dla pensjonariuszy Domu Opieki „Senior” w Czeladzi;
- zorganizowanie przez placówkę w dniu 25 kwietnia 2024 r. warsztatów z tworzenia ilustracji do teatru KAMISHIBAI dla pensjonariuszy Domu Opieki „Senior” w Czeladzi.; w czasie których śpiewano piosenki, przedstawiano twórczość Jana Brzechwy oraz Juliana Tuwima oraz zaprezentowanie przez uczniów wraz z nauczycielami przedstawienia teatru Kamishibai na podstawie bajki Jana Brzechwy „Stonoga”;
- zorganizowanie przez nauczycieli w dniu 2 kwietnia 2024 r. przedstawienia pt. „Smerfy” dla uczniów, rodziców i dziadków;

- zorganizowanie na terenie szkoły Pikniku Rodzinnego w dniu 25 maja 2024 r. dla rodziców i dziadków uczniów, podczas którego dużą atrakcją były gry zespołowe, zawody sportowe oraz prezentacja przedstawienia teatralnego „Jaś i Małgosia”;
- zorganizowanie z okazji Dnia Zdrowia Rodzinnego Marszu Nordic Walking w dniu 10 kwietnia 2024 r. z udziałem zaproszonych rodziców i dziadków uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi;
- przygotowanie z okazji Świąt Bożego Narodzenia w dniu 19 grudnia 2024 r. Jasełek przez uczniów ZSS w Czeladzi dla zaproszonych rodziców wraz z dziadkami.

Uczniowie **Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie** 6 czerwca 2024 r. zorganizowali na terenie szkoły spotkanie z seniorami, którego celem było podniesienie aktywności społecznej osób starszych i samotnych oraz pogłębienie więzi międzyludzkich wśród seniorów – emerytowanych nauczycieli i pracowników szkoły. Okazją był rok jubileuszowy placówki – 40-lecie. W spotkaniu przy słodkim poczęstunku uczestniczyło 25 osób. Seniorzy mieli możliwość wzmocnienia już istniejących relacji oraz zapoznania się z najnowszymi osiągnięciami i sukcesami szkoły.

Powiatowy Konserwator Zabytków w Będzinie w dniu 22 sierpnia 2024 r. zorganizował dla grupy seniorów wykład tematyczny o zabytkach znajdujących się na terenie Powiatu Będzińskiego, na przykładzie historii i prac konserwatorskich przeprowadzonych na zamku w Siewierzu, zwiedzanie romańskiego najstarszego kościoła na terenie Powiatu Będzińskiego oraz rynku miasta Siewierz. W wykładzie i zwiedzaniu wzięło udział ok. 80 osób.

Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Dominika Savio w Sarnowie w dniu 12 października 2024 r. zorganizowało spotkanie seniorów z Wojkowic z wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych, podczas którego wszyscy uczestniczyli we wspólnych grach i aktywnościach sportowych przy słodkim poczęstunku.

Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028” w 2024 r. przygotował:

- recital na Święto Kobiet w dniu 15 marca 2024 r., w którym uczestniczyło 60. osób;

- koncert z okazji „Obchodów Dnia Niepodległości” w dniu 12 listopada 2024 r. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 80. osób;
- koncert kolęd dla 60. seniorów, który odbył się w dniu 12 grudnia 2024 r.

W **Teatrze Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie** w ramach programu „AS- Aktywny Senior” w roku 2024 r. 2 seniorów skorzystało ze zniżki z Kartą AS –Aktywny Senior na spektakle pt. „Pippi pończoszarka” oraz „Tymoteusz i Psiuńcio”.

Miejska i Powiatowa Biblioteka w Będzinie w 2024 r. realizowała cel Programu poprzez działania:

- Klub Szalonych Rękodzielniczek – w okresie od lutego do czerwca 2024 r. raz w miesiącu w siedzibie biblioteki prowadzone były warsztaty z rękodzieła (szydełkowanie, frywolitka, druty, makramy, itp.). W zajęciach wzięło udział 50. seniorów;
- literackie spotkania – w 2024 r. w ramach ogólnopolskiej sieci Dyskusyjnych Klubów Książki w siedzibie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Będzinie Filia nr 3 Dworzec odbyło się 10. spotkań, na których seniorzy dyskutowali o literaturze i książkach polecanych przez moderatora. Uczestnictwo w spotkaniach jest związane z zapisaniem się do klubu, których sieć na terenie całego kraju powstała w ramach projektu Instytutu Książki. Wzięło w nich udział 123. seniorów;
- Poznajmy się przy filiżance herbaty – spotkania dla osób w wieku 50+ głównie mieszkańców dzielnicy Łagisza-Podłósie, których celem jest integracja społeczności lokalnej, aktywizacja osób starszych oraz promocja szeroko rozumianej kultury, w tym literatury, spektakli teatralnych, nowości filmowych a także rękodzieła. W Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Będzinie Filia nr 9 Podłósie odbyło się cyklicznie raz w miesiącu 10 spotkań. W projekcie wzięło udział 44 osoby
- Będziński Klub Aktywnego Seniora – spotkania odbywają się w ciągu każdego miesiąca wśród społeczności 50+, których celem jest podtrzymywanie aktywności zawodowej oraz podejmowanie działań pozwalających na dzielenie się zdobytym doświadczeniem życiowym. Klubowicze złożyli 1509. wizyt .
- w marcu 2024 w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Będzinie odbyło się spotkanie z pracownikami Urzędu Skarbowego w Będzinie mające charakter konsultacji eksperckich „ Jak czytać zobowiązania podatkowe”. Uczestniczyło w nim 10 osób. Ogólnie liczba złożonych wizyt przez seniorów w MiPBP w Będzinie w roku 2024 wynosi 2251.

2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domowi Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym

Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie realizował ww. cel Programu poprzez przyznanie dotacji:

- w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej zgodnie z Uchwałą Nr 43/24 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 12 marca 2024 r.:
 - Stowarzyszeniu Rogo Senior z siedzibą przy ul. Kościuszki 56, 42-582 Rogoźnik na zadanie „Wysportowany senior”. Kwota dotacji wynosiła 1.500,00 zł. Zadanie objęło seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego, którzy wzięli udział w zajęciach sportowych w maju i w czerwcu 2024 r.;
 - Okręgowi PZW w Katowicach Koło PZW nr 85 KWK Paryż z siedzibą przy ul. Żwirki i Wigury 5, 42-500 Będzin za zadanie „Upowszechnianie sportu wędkarskiego poprzez organizowanie zawodów wędkarskich”. Kwota dotacji wynosiła 3.500.00 zł. Cykl zawodów wędkarskich zorganizowane zostały w maju-sierpień 2024 r.;
- w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zgodnie z Uchwałą Nr 42/24 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 12 marca 2024 r.
 - Siemońskiemu Stowarzyszeniu Emerytów, Rencistów i Inwalidów SIEMA z siedzibą przy ul. 1 Maja 3, 42-595 Siemonia za zadanie „Podtrzymywanie i upowszechnianie sztuki ludowej wśród młodzieży i seniorów”. Kwota dotacji wynosiła 2.500.00 zł. Celem zadania, w ramach którego odbywały się zajęcia z rękodzieła i malarstwa było podtrzymywanie i upowszechnianie sztuki ludowej, pobudzenie kreatywności i zaszczepienie nowych inspiracji. Umożliwienie wyjścia z domu, zaproponowanie ciekawego sposobu spędzenia czasu umożliwiło integrację międzypokoleniową. W zajęciach udział wzięło 40. seniorów.
 - Caritas Diecezji Sosnowieckiej, ul. Korczaka 5, 41-200 Sosnowiec za zadanie „Koncert Gramy dla Mamy”, kwota dotacji to 2.000.00 zł. 20 maja 2024 r. odbył się koncert „Gramy dla Mamy” w Hali Widowiskowo-Sportowej Będzin Arena.
 - Towarzystwu Muzycznemu Śląskich Kameralistów z siedzibą przy ul. Chrzanowskiego 2/26, 41-902 Bytom na zadanie „Muzyka na wagę” dotacji w kwocie 1.500.00 zł. W dniu 11 sierpnia 2024 r. przy Pałacu Mieroszewskich w Będzinie odbył się koncert z udziałem Kwintetu Śląskich Kameralistów;

- Towarzystwu Przyjaciół Będzina z siedzibą przy pl. prof. W. Wójcika 1, 42-500 Będzin na zadanie „XVIII Koncert Dziękuję Ci Mamo!” dotacji w kwocie 1.500.00 zł. W dniu 27 maja 2024 r. w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Będzinie odbył się koncert „Dziękuję Ci Mamo!”;

Wymienione zadania zrealizowane były przez stowarzyszenia zrzeszające seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego, jak i kierowane do seniorów z terenu Powiatu.

- w ramach realizowanych w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie działaniach:

- Stowarzyszenie „Akademia Sportu”, ul. Piaski 110, 42-580 Wojkowice zorganizowało zadanie „Sportowa jesień seniora”. Kwota dotacji 3.000.00 zł. W ramach zadania w dniu 18 października 2024 r. na terenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach odbyło się wydarzenie, w którym udział wzięło 50. seniorów. Były gry w kręgle fińskie, Rummikub słowny, gra w bule oraz wspólna biesiada.

Akcje profilaktyki i promocji zdrowia dotyczące seniorów realizowane w 2024 r. w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2024-2028”:

Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie 28 września 2024 r. z okazji Powiatowego Dnia Zdrowia, zorganizował na terenie Starostwa przy ul. Jana Śączewskiego 6 wydarzenie, które dało możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza bezpłatnych badań profilaktycznych oraz konsultacji specjalistycznych;

- badanie dermatologiczne wykonane w kierunku wczesnej diagnostyki nowotworów skóry, z którego skorzystało 38. seniorów;
- ultrasonograficzne badanie Dopplera, w którym udział wzięło 65. seniorów;
- badanie densytometryczne kości, podczas którego przebadano 51. seniorów;
- przesiewowe badanie słuchu połączone z videootoskopią przewodu słuchowego, na które zgłosiło się 23. seniorów;
- badanie wzroku wraz z konsultacją okulistyczną, z której skorzystało 61. osób;
- konsultacja z neurologiem z której skorzystało 16 osób; psychologiem (5 osób), dietetykiem (8 osób);
- badanie trichoskopowe skóry i głowy z którego skorzystało 323. osoby;
- badanie EKG, konsultowane z lekarzem chorób wewnętrznych. W badaniu udział

wzięło 40. seniorów;

„Senioralia” w Siewierzu w dniu 5 października 2024 r.- wydarzenie w trakcie którego seniorzy mieli możliwość wykonania badań: okulistycznych (65 osób), dermatoskopowych (33 osoby), słuchu (31 osób), trichoskopowych (30 osób), pomiaru ciśnienia tętniczego (53 osoby), pomiaru poziomu glukozy (51 osób), analizy składu ciała (20 seniorów).

Wydział Polityki Społecznej w ramach realizacji Programu zlecił wykonanie Kopert życia (karta informacyjna + koperta + naklejka) dla samotnych i chorych seniorów Powiatu Będzińskiego w nakładzie 1000. szt., które zostały przekazane za pośrednictwem radnych Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego najbardziej potrzebującym seniorom każdej z gmin.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi zorganizował spotkania pokazujące jak ważna jest integracja międzypokoleniowa i jak ważne jest wspólne spędzanie czasu młodzieży z seniorami

- w dniu 7 marca 2024 r. zorganizował na terenie szkoły spotkanie pt. „Dbam o siebie” w ramach profilaktyki raka piersi we współpracy z Fundacją Katarzyny Stachowicz „Pokonaj Raka” i CUSiAL w Czeladzi, gdzie uczennice prowadziły zajęcia z wizażu i stylizacji dla senierek.

- w dniu 20 września 2024 r. w ramach Pikniku Rodzinnego zorganizował zajęcia sportowe ze speedball’u prowadzone przez seniorów z Klubu Sportowego Seniora „Royal” dla młodzieży.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej w 2024 r. jak każdego roku realizował zagadnienia z zakresu zdrowia publicznego, które miały na celu edukację i zwiększenie świadomości seniorów w zakresie dbania o własne zdrowie, a także zachęcenie do badań profilaktycznych i zmiany stylu życia:

- „Dzień wiedzy o Antybiotykach”, mającą na celu podniesienie świadomości na temat pojawiającego się zjawiska oporności na antybiotyki;
- akcję „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” w tym profilaktykę chorób zakaźnych ze szczególnym uwzględnieniem wirusa grypy- promocja szczepień ochronnych;
- profilaktyka zatruc grzybami;
- profilaktyka chorób odkleszczowych.

Prowadzone działania informacyjno-edukacyjne odbywały się podczas festynów zdrowia i miejskich akcji letnich oraz podczas spotkań indywidualnych organizowanych przez Kluby Seniora w Czeladzi i Sławkowie, przez OSP Gołuchowice, Brudzowice, Podwarpie, Nowa Wieś oraz Wojkowice – Żychcice, Gminną Bibliotekę Psary, a także Muzeum Saturn Czeladź, gdzie uczestnicy mogli uzyskać w przygotowanych punktach Promocji Zdrowia najważniejsze informacje. Spotkania odbyły się w okresie od początku kwietnia do połowy grudnia 2024 r. na terenie Klubu Seniora w Czeladzi, Sławkowie, na Rynku Głównym w Czeladzi, na terenie OSP w Nowej Wiosce, Gołuchowicach, Brudzowicach, Podwarpie, w Gminnej Bibliotece w Psarach, w Muzeum Saturn w Czeladzi. W spotkaniach wzięło udział łącznie 645. osób.

Wydarzenia kulturalne, artystyczne, integracyjne kierowane do seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego wpisujące się w realizację celów Programu:

Wydział Promocji Powiatu zorganizował w lutym 2024 r. kurs tańca pod nazwą „Roztańczony Powiat”. Podczas spotkań zagwarantowany był słodki poczęstunek oraz zajęcia pod okiem wykwalifikowanego instruktora tańca. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 20 osób;

Wydział Polityki Społecznej w lutym 2024 r. współorganizował Inaugurację Roku Kulturalnego w Polskim Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Będzinie. Wydział zapewnił słodki poczęstunek oraz ciepłe napoje. W wydarzeniu wzięło udział 150. seniorów;

Wydział Promocji Powiatu w marcu 2024 r. przygotował z okazji Dnia Kobiet upominki w postaci znakowanych kremów do rąk, które zostały wręczone Klubom Seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego podczas trzech koncertów Aleksandra Martineza w Siewierzu, Czeladzi oraz Strzyżowicach, a także podczas występu Krzysztofa Hanke w Teatrze Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie. W wydarzeniu uczestniczyło 500. osób;

Wydział Promocji Powiatu zorganizował w okresie od marca do listopada 5 biegów pod nazwą „Zabiegany Powiat”, które odbyły się w Wojkowicach, Bobrownikach, Mierzęcicach, Psarach, i Czeladzi. W wydarzeniu uczestniczyli również seniorzy którzy mieli zapewniony ciepły posiłek, gadzety z logo Powiatu Będzińskiego a także obsługę fotograficzną. W wydarzeniu wzięło udział 200 osób w każdym biegu.

Wydział Promocji Powiatu w kwietniu 2024 r. wsparł debatę społeczną pod nazwą „Seniorze nie daj się oszukać”, która miała na celu uświadomić seniora jak ochronić siebie i swój majątek przed oszustwami. Wydział przekazał seniorom znakowane logiem Powiatu Będzińskiego długopisy oraz odblaski.

Wydział Promocji Powiatu zorganizował trzy biegi pod nazwą „Bieg Trzech Zamków”, które odbyły się w okresie od kwietnia do września w Siewierzu, Sławkowie, i Będzinie. W sportowym wydarzeniu Wydział zagwarantował ciepły posiłek dla uczestników, obsługę fotograficzną, medale, puchary oraz gadżety z logo Powiatu Będzińskiego. Wydarzenie miało na celu integrację seniorów zamieszkałych na terenie powiatu. W każdym biegu uczestniczyło 50 osób;

Wydział Promocji Powiatu z okazji Dnia Matki przygotował upominki w postaci znakowanych kremów do rąk, które zostały wręczone Klubom Seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego podczas koncertów w Powiatowym Młodzieżowym Domu Kultury w Będzinie oraz w Klubie Relax w Będzinie. W wydarzeniu wzięło udział 200. osób;

Wydział Promocji Powiatu wspólnie z **Wydziałem Polityki Społecznej** wsparł organizację czerwcowej wycieczki do Sejmu RP w Warszawie, na którą pojechali seniorzy z Powiatu Będzińskiego. Zapewniony mieli przejazd autokarem oraz ciepły posiłek;

Wydział Promocji Powiatu we wrześniu 2024 r. zorganizował V Powiatowy Bieg Rodzinny, który odbył się w Lesie Grodzieckim w Będzinie, mający na celu integrację międzypokoleniową. Wydział zagwarantował ciepły posiłek, obsługę fotograficzną, koszulki, puchary, medale i gadżety z logo Powiatu Będzińskiego a także wiele innych atrakcji takich jak dmuchańce, fotobudkę oraz stoiska profilaktyczne. W wydarzeniu wzięło udział 350. osób;

Wydział Promocji Powiatu wsparł organizację wrześniowej akcji Powiatowego Dnia Zdrowia, która miała na celu propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu i osób starszych oraz zachęcić do regularnych badań;

Wydział Polityki Społecznej zorganizował 16 października 2024 r. VI Powiatowy Piknik Integracyjny dla seniorów Powiatu Będzińskiego, który odbył się w Restauracji Fenix w Przeczycach. Seniorzy mieli zapewniony gorący poczęstunek, muzykę na żywo.

Dodatkową atrakcją była fotobudka, w której każdy uczestnik mógł zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. W wydarzeniu uczestniczyło 110. seniorów;

Wydział Polityki Społecznej w październiku wsparł organizacją przejazdu autokarem wycieczkę seniorów z Powiatu Będzińskiego do Ustronia, Wisły i Szczyrku. W wydarzeniu wzięło udział 50 osób;

26 października 2024 r. **Wydział Polityki Społecznej** współorganizował z Panem Przemysławem Krasoniem radnym gminy Psary wycieczkę wraz ze zwiedzaniem do Planetarium w Chorzowie. Wydział zapewnił seniorom przejazd autokarem oraz zakup biletów. W wycieczce wzięło udział 51. seniorów;

Komenda Powiatowa Policji w Będzinie przez cały 2024 r. organizowała na terenie całego Powiatu Będzińskiego spotkania dla seniorów "Seniorze, zachowaj czujność" skierowane przede wszystkim do seniorów. Przeprowadzono 12 spotkań i 1 piknik w ramach działań „Seniorze, zachowaj czujność”, które odbyły się w okresie od stycznia do grudnia 2024 r. w Domu Pomocy Społecznej w Będzinie, Centrum Usług Senioralnych „Saturn” w Czeladzi, Klubie Vigor w Sławkowie, Parafii Grodziec, na Targowisku Miejskim w Będzinie, DPS w Będzinie oraz Klubie Emeryta w Będzinie. W spotkaniach uczestniczyło łącznie ok. 168 osób.

Przeprowadzono 11 spotkań w ramach programu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Bezpiecznie, zdrowo, bezgotówkowo”, które odbyły się w październiku 2024 r. w Klubie Vigor w Sławkowie, Miejskim Ośrodku Kultury w Sławkowie, na Targowisku Miejskim w Będzinie, Klubie Seniora w Będzinie, Bibliotece Miejskiej w Czeladzi, Urzędzie Gminy Psary, Centrum Usług Senioralnych w Strzyżowicach. W spotkaniach wzięło udział łącznie 190 osób. W dniu 15 kwietnia 2024 r. w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Siewierzu odbyło się spotkanie w ramach projektu edukacyjnego „Jak nie dać się oszukać”, w którym uczestniczyło ok. 20. osób. W okresie od lutego do czerwca 2024 r. przeprowadzono 7. spotkań w ramach kampanii społecznej #ZnamTeNumery w ROD Grodziec, Będzińskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku, Klubie Seniora w Będzinie, Centrum Usług Senioralnych w Będzinie, Klubie Vigor - senior Sławków, OPS w Psarach, w których uczestniczyło 72. osoby. W dniu 11 listopada 2024 r. w Klubie Vigor w Sławkowie odbyło się spotkanie w ramach kampanii społecznej „Fałszywa tożsamość-prawdziwe ryzyko”, w którym brało udział 7. osób. Powyższe spotkania miały na celu przede wszystkim tematykę związaną z najczęstszymi metodami wykorzystywanymi przez oszustów w celu

wyłudzenia pieniędzy od osób starszych („na wnuczka”, „na policjanta”) oraz sprawy ogólnego bezpieczeństwa. Dodatkowo policjanci rewiru dzielnicowych w dni targowe obecni byli na targowiskach zlokalizowanych w poszczególnych miejscowościach Powiatu Będzińskiego, gdzie w trakcie prowadzonych rozmów, najczęściej z osobami starszymi zwracali uwagę na zachowanie ostrożności podczas zakupów oraz informowali, gdzie mogą uzyskać pomoc w sytuacji ujawnienia kradzieży lub oszustwa. Ponadto w ramach powyższej kampanii został opracowany przez rzecznika prasowego Komendy Policji tekst prasowy, który ukazał się w gazecie Powiatowa Press.

Biuro Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w swoich działaniach realizowało projekty kierowane nie tylko do seniorów. Ważna była integracja różnych grup wiekowych a także problemy wieku senioralnego edukowane nie tylko seniorom:

- akcja Street law podczas biegu w ramach cyklu Zabiegany Powiat w Mierzęcicach, w Siewierzu, w Rogoźniku, w Wojkowicach, w Czeladzi;

- akcja Street law podczas biegu i marszu nordic walking III Cross Będzina w Będzinie;

- akcja edukacji prawnej w Klubie Senior+ w Wojkowicach;

Główną tematyką podejmowanych działań było m.in. kwestia dotycząca dziedziczenia, własności rzeczy ruchomych, lokali mieszkalnych i innych nieruchomości, a także roszczeń oraz innych zobowiązań finansowych. Forma podjętych działań odbywała się w formie wykładów oraz warsztatów dla seniorów.

Powiatowa Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Będzinie w okresie od stycznia do września 2024 r. organizowała spotkania, których celem była poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu będzińskiego skierowana również do seniorów i z ich udziałem. Tematem spotkań były: bezpieczne przejścia, bezpieczna droga do domu, bezpieczeństwo w gospodarstwie rolnym, odblaski, bezpieczeństwo na wycieczkach górskich, pożary traw, zachowanie podczas pożaru, łatwopalne materiały, porażenia prądem, tlenek węgla, ewakuacja w różnych obiektach, kierunki ewakuacji.

Spotkania odbywały się z członkami Związku Emerytów i Rencistów Pożarnictwa Rzeczypospolitej Polskiej Koło nr 7, na Festynie rodzinnym Zespołu Szkół Specjalnych w Będzinie, na Pikniku Rodzinnym P. M. nr 5 w Będzinie, na Pikniku Rodzinnym P. M. nr 1 w Będzinie, na III Festynie Strażacko-Sołeckim w Gołąszy Górnej, na Pikniku Rodzinnym Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Będzinie, na Dniu Działkowca R.O.D. Stokrotka. Łącznie w spotkaniach wzięło udział 230. seniorów.

Działania **Powiatowego Rzecznika Konsumentów** z zakresu ochrony praw i interesów konsumentów realizowane dla seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego w 2024 r.:

- udzielanie bezpośrednich porad w trakcie wizyt Seniorów w Biurze Rzecznika, rozmów telefonicznych i kontaktów e-mailowych;
- udostępnianie seniorom opracowanej w 2019 r. przy współpracy z Wydziałem Promocji Powiatu broszury „Mądry Senior. Konsument przed szkodą” jak również innych broszur i publikacji z zakresu problematyki konsumenckiej dotyczących umów sprzedaży, usług telekomunikacyjnych, bankowych, ubezpieczeniowych, energetycznych oraz turystycznych.

2.5 Zakładka informacyjna na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Będzinie pod nazwą „Aktywny Senior”

W 2024 r. w internetowej zakładce „Aktywny Senior” pojawiła się nowa sekcja z materiałami przeznaczonymi dla seniorów odwiedzających stronę internetową Powiatu Będzińskiego. Działanie to miało na celu dotarcie do jak najszerszego grona osób starszych. W roku sprawozdawczym w zakładce „Aktywny Senior” znalazła się sekcja: „Rada Seniorów Powiatu Będzińskiego”, która aktualizowana jest na bieżąco oraz sekcja poświęcona programowi „AS – Aktywny Senior”.

2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Siewierzu realizował cel Programu w 2024 r. poprzez:

- prowadzenie zajęć komputerowych na terenie szkoły dla seniorów Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Siewierzu, zapewniając bazę dydaktyczną i infrastrukturę szkolną dostosowaną do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- organizując działania kulturalne zwiększające uczestnictwo osób starszych w przedsięwzięciach szkolnych takich jak wystawianie sztuk teatralnych, akademii szkolnych przy współpracy zaproszonych emerytowanych pracowników szkoły;
- prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych na godzinach wychowawczych promujących właściwą opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie w roku 2024 r. zorganizowała dla studentów Będzińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w swojej siedzibie:

- 16 spotkań w okresie od stycznia do czerwca 2024 r., na których odbyły się warsztaty dla seniorów z zakresu obsługi komputera i wyszukiwania informacji w internecie. Program zajęć obejmował naukę podstaw obsługi komputera, m. in. korzystania z edytora tekstu czy poczty elektronicznej. Współorganizatorem przedsięwzięcia jest Urząd Miejski w Będzinie. W 2024 r. z takich warsztatów skorzystało 172. seniorów;
- 3 spotkania literackie w okresie od stycznia do grudnia 2024 r. pod nazwą „Wokół książki”, na których studenci UTW w Będzinie prowadzili dyskusje na tematy związane z książką i literaturą. Uczestniczyło 56 osób;
- spotkanie autorskie z Marzeną Orczyk-Wiczowska w ramach promocji najnowszej powieści autorki pt. „Wybór Renaty”. Uczestniczyło 30. osób.
- 2 spotkania w ramach warsztatów rękodzieła „Rękodzieło” (makrama) realizowane z projektu „BiblioREJS” organizowane dla Centrum Usług Senioralnych oraz Będzińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Uczestniczyło 35. seniorów.

V. Podsumowanie

Żeby wyjść naprzeciw rosnącym potrzebom osób starszych należy podejmować działania prowadzące do zwiększenia ich aktywności społecznej. Takie zadanie ma pełnić program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024–2028”. Seniorzy są grupą społeczną, o którą należy dbać w sposób szczególny. Są to osoby narażone na wykluczenie społeczne z powodu wieku, niesprawności, zakończenia aktywności zawodowej. Jednocześnie w tej grupie jest ogromny kapitał w postaci doświadczenia życiowego, czasu, nie spełnionych jeszcze pragnień życiowych. Stwarzając dobre warunki do ujawnienia tego potencjału, możemy otrzymać zaskakujące rezultaty dla dobra społeczności lokalnej. Program zakłada, także działania na rzecz osób starszych wymagających wsparcia w zakresie codziennych potrzeb, a także ochrony zdrowia i leczenia, które są bardzo trudne do realizacji z przyczyn obiektywnych i dotychczas nie zostały wykorzystane.

Utworzenie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego, ogromna ilość wydanych „Kart AS – Aktywnego Seniora”, duża liczba osób korzystających ze zniżek i ulg u naszych partnerów, którzy zawarli z Powiatem porozumienie, a także ogromne grupy seniorów korzystających dotychczas z wszelkiego rodzaju spotkań integracyjnych o różnorodnym

charakterze mówią same za siebie i dowodzą, jak bardzo potrzebna jest kontynuacja działań w zakresie polityki senioralnej w Powiecie Będzińskim.

Wsparcie działalności lokalnej dla wszelkich podmiotów działających na rzecz osób starszych ma na celu zagospodarowanie czasu wolnego seniorom, ich aktywizację społeczną oraz pośrednio walkę z często występującą depresją wieku starczego. Program ma na celu uwolnić ten potencjał poprzez zachęcenie do zwiększenia aktywności w różnych dziedzinach życia, np. społecznej, zawodowej, kulturowej.

Samorząd terytorialny wraz z jednostkami organizacyjnymi ma za zadanie zapewnić odpowiednią opiekę oraz zaktywizować osoby starsze do działania, pomimo wieku. Aby działania dotyczące seniorów były rzeczywiste i efektywne powinny wpisywać się w oczekiwania seniorów zamieszkujących Powiat Będziński. Niezbędne są także zabezpieczone na ten cel środki finansowe, a także współpraca między jednostkami powiatowymi, którym powinien przyświecać wspólny cel – zapewnić seniorom możliwość godnego i zdrowego starzenia się. Sytuacja finansowa seniorów często jest trudna i niesatysfakcjonująca, dlatego też wszelkie działania Powiatu do nich skierowane, powinny być nieodpłatne, by nie ograniczać ich dostępności.

Dlatego zasadnicze i istotne elementy programu, których nie udało się zrealizować, należy ponowić w nowej perspektywie, korzystając z wprowadzonego do ustawy o samorządzie powiatowym nowego i konkretnego zadania w postaci polityki senioralnej jako odpowiedzi lokalnej na zachodzące od lat zmiany demograficzne.